

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobkyně: **V. T. H.,** zast. advokátem Mgr. Zdeňkem Honzíkem, se sídlem AK Plynární 6, Plzeň, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 4. 2004, č. j. 28 Az 197/2003 – 29,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností napadá stěžovatelka výše označený rozsudek, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2002,, č. j. OAM-3691/VL-16-K04-2002, kterým jí nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů; současně bylo rozhodnuto, že se na ni nevztahuje překážka vycestování podle § 91 citovaného zákona. V kasační stížnosti uplatňuje stěžovatelka důvod ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Namítá, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu, neboť na území České republiky pobývá již dlouho, přicestovala sem za účelem společného soužití s manželem a dítětem. Ve spisovém materiálu absentují veškeré rozhodné skutečnosti, které mají zásadní vliv na rozhodování soudu, ve spisovém materiálu není založena celá zpráva MZV USA za rok 2000 a 2001; zároveň namítá, že tuto zprávu nelze hodnotit jako objektivní, neboť se jedná o pohled zcela jiné kultury obyvatelstva na cizí stát. V případě USA se jedná navíc o stát, který v celé řadě oblastí sám neuznává mezinárodní

právní normy a porušuje je. Stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; současně požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný v písemném vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti a namítá, že jak jeho rozhodnutí o azylu, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s platnými předpisy, v dalším odkazuje na správní spis. K námitce stěžovatelky stran použití zpráv MZV USA uvádí, že tyto zprávy jsou pro účely azylového řízení považovány za objektivní a jsou pouze jedním z podkladů, na základě kterých je žádost posuzována. Tato námitka je uplatněna poprvé až v kasační stížnosti, proto je nepřípustná. Žalovaný proto navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Nejvyšší správní soud posoudil v prvé řadě nezbytnost vydání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti věcně rozhodováno bez prodlení po jejím předložení Nejvyššímu správnímu soudu a po nezbytném poučení účastníků řízení, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Dle ustanovení § 109 s. ř. s. byl Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti. Ke skutečnostem uplatněným poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédl. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí.

Ze spisového materiálu, který byl soudem předložen vyplynulo, že stěžovatelka požádala o udělení azylu dne 2. 8. 2002, v žádosti uvedla, že vlast opustila z ekonomických důvodů, v České republice žije její manžel a syn; v pohovoru ze dne 4. 10. 2002 doplnila, že ekonomická situace ve Vietnamu je podprůměrná, hlavní důvod proč přicestovala je, že chce žít společně se svým manželem a synem, jiné důvody pro udělení azylu neuvedla.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Dle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo – v případě, že je osobou bez státního občanství – ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z výše citovaných ustanovení zákona lze dovodit, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 citovaného zákona jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení

uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. To ovšem neznamená a z žádného ustanovení zákona tak nelze dovodit, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

Dle § 13 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi žadatele o azyl, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 tohoto zákona, v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel žadatele o azyl, svobodné dítě žadatele o azyl mladší 18 let, nebo rodič žadatele mladšího 18 let. Předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny manželu žadatele azyl je trvání manželství před udělením azylu žadateli.

Dle § 14 zákona o azylu platí, že jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Jak vyplynulo ze správního spisu, správní orgán v řízení rovněž zkoumal, zda v případě stěžovatelky nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu, a dospěl k závěru, že tomu tak není. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod udělení azylu podle § 12 tohoto zákona. Udělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli; to je věcí diskrečního oprávnění správního orgánu. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatelky, tak i stav v její zemi, a sám z těchto skutečností nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména pokud stěžovatelka ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sama neuváděla. Samotná skutečnost, že stěžovatelka chce žít v České republice ve společné domácnosti s manželem a synem, není skutečností zakládající důvod pro udělení humanitárního azylu. Žádné jiné důvody stěžovatelka neuvedla a v průběhu správního řízení a ani je z žádných jiných skutečností nebylo možno dovodit. Přesvědčení stěžovatelky, že jí uváděné důvody spadají do kategorie důvodů zvláštního zřetele hodných je třeba korigovat v tom ohledu, že jde o tzv. neurčitý právní pojem, jehož definování v právním předpise pro jeho povahu samu není vhodné, ba dokonce ani možné, a proto se zjištění důvodů zvláštního zřetele hodných odvíjí od hodnocení okolností konkrétního případu, z nichž pak příslušný orgán učiní závěr, zda tyto důvody existují. V případě přezkoumání správního uvážení tedy zda správní orgán a soudy správního soudnictví vzaly v úvahu tvrzení a důkazy stěžovatelkou uplatněné a předložené a zda měly k dispozici potřebné doklady, které jim umožnily správně rozhodnout.

V případě stěžovatelky Nejvyšší správní soud neshledává nic, co by bylo nutné řízením, jež předcházela napadené rozhodnutí, vytknout. Ekonomická situace, která ve Vietnamu panuje, postihuje všechny jeho obyvatele a ačkoli je odchod stěžovatelky z vlasti veden přáním žít společně se svou rodinou lidsky pochopitelný, neimplikuje automaticky povinnost státu udělit azyl z humanitárních důvodů. Přání stěžovatelky žít společně se svým manželem a synem je lidsky pochopitelná, není však důvodem pro udělení

azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona, neboť žádnému z rodinných příslušníků stěžovatelky nebyl azyl v České republice udělen, a proto na ni citované ustanovení nedopadá.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Stěžovatelka namítá, že správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav a v důsledku toho tak nesprávně posoudil právní otázku, tj. existenci důvodů pro udělení humanitárního azylu.

Z rozsudku soudu, napadeného kasační stížností, je pak zřejmé, že se soud řádně zabýval námitkami stěžovatelky uplatněnými v žalobě a své rozhodnutí řádně odůvodnil. Poučovací povinnost žalovaného v řízení o udělení azylu nemá představovat návod, jak azyl získat, tedy prezentaci důvodů, pro které je obvykle azyl poskytován. Na druhé straně správní řízení nesmí znemožnit žadateli o azyl sdělit všechny okolnosti, které sám považuje pro udělení azylu za významné. To bylo ze strany žalovaného dodrženo a stěžovatelka nebyla ve vypovězení důvodů, které ji k podání žádosti o azyl vedly, nikterak omezována, byla jí dána možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí, jakož i navržena možnost jejich doplnění; stěžovatelka tak však neučinila. Postup žalovaného byl tak naprosto korektní a jako takový jej soud 1. stupně i vyhodnotil.

Nejvyšší správní soud shodně se závěrem soudu I.stupně shledal rozhodnutí žalovaného řádně odůvodněným, jeho závěry jsou logické a jsou odrazem řádně provedeného dokazování. Ze správního spisu je zcela zřejmé, že správní orgán provedl v řízení úplné dokazování, je z něj zřejmé, z jakých důkazních prostředků správní orgán při svém rozhodování vycházel. Důkazní prostředky byly řádně zhodnoceny a provedené dokazování vyústilo v řádně zjištěný skutkový stav, z něhož správní orgán při svém rozhodování o tom, zda jsou zde důvody pro udělení azylu dle § 12, § 13 odst. 1 a odst. 2 a § 14 vycházel.

K námitce uplatněné stran použití zpráv MZV USA konstatuje Nejvyšší správní soud, že tato byla poprvé uplatněna až v kasační stížnosti, když ji stěžovatelka neuplatnila ani v řízení před správním orgánem ani v podané žalobě, proto se jí v souladu s ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. nezabýval.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 9. 2. 2005

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu